

Van GBA tot Z

Samen werken aan MEER kwaliteit GBA

01 | december 2012

03

“Roadshows bevorderen begrip afnemers en gemeenten”

04

Helmond schrijft in waar iemand écht woont

05

Rotterdam werkt samen met corporaties

06

Hoe gebruiken afnemers GBA? Het UWV vertelt

07

Betere terugmeldingen in Amsterdam

Robbert Fox, beleidsadviseur burgerzaken bij de gemeente Almere

Almere werkt hard aan kwaliteit GBA

De ambtenaar van Almere kijkt verrast als iemand de deur opendoet van een woning die leegstaat volgens de GBA. Die persoon blijkt volgens zijn gegevens heel ergens anders te wonen. De adrescontrole van de gemeente Almere maakt deel uit van een pilot om de kwaliteit van de GBA verder te verhogen. En om misbruik op te sporen.

Over de GBA roadshows

Meer begrip onderling en een betere samenwerking tussen afnemers en gemeenten moeten de kwaliteit van de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA) verbeteren. Daarom organiseerde het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) samen met het Agentschap BPR en de Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken (NVVB) in het najaar van 2012 vijf roadshows, verspreid over het land. Voor zowel afnemers als gemeenten. Met presentaties van afnemers over hoe zij de GBA gebruiken en wanneer ze terugmelden én met workshops over de drie circulaire van BZK. Lees in deze krant wat er te horen en te zien was. En doe inspiratie op om ook aan de slag te gaan met de GBA. Want de kwaliteit van de GBA verbeteren? Dat doen we samen!

Samen werken aan MEER kwaliteit GBA is ook te volgen op Twitter via @identiteitBZK en #kwaliteitgba.

Almere controleerde onlangs op 150 adressen of de geregistreerde gegevens wel overeenkomen met de feitelijke situatie. Daarvoor bezochten ambtenaren woningen uit verschillende categorieën: van leegstaand en willekeurig gekozen tot adressen waarvan de bewoner met onbekende bestemming is vertrokken. Of waarvan een melding is gekomen dat ‘de bewoner’ er niet woont. Ook het Kadaster en de Sociale Verzekeringsbank (SVB) leverden adressen aan voor het onderzoek. “In een aantal gevallen bleken de gegevens niet te kloppen, blijkt uit de eerste resultaten”, vertelt Robbert Fox, beleidsadviseur burgerzaken bij de gemeente Almere. “Het hoeft niet gelijk te betekenen dat er sprake is van slechte bedoelingen. Het komt regelmatig voor dat men simpelweg vergeet om een adreswijziging door te geven.”

Betrouwbaar adresonderzoek
Het onderzoek in Almere werd tegelijkertijd op dezelfde manier uitgevoerd in Amsterdam, Utrecht, Den Bosch en Purmerend. De vijf gemeenten werken mee aan het landelijke project adresonderzoek ‘Samen Leren’ van het ministerie van BZK. Doel: de GBA met een standaard

Ken je GBA

“De burger staat er niet bij stil, maar jaarlijks raadplegen overheidsorganisaties 40 miljoen keer de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA-V). Als afnemer kijkt u of iemand in aanmerking komt voor een vergunning, toeslag of uitkering, noem maar op. En als ambtenaar bij de gemeente beheert u de gegevens in de GBA. Stel je voor dat een eenoudergezin een toeslag aanvraagt, terwijl op het woonadres staat dat er nog een volwassene woont. Bijvoorbeeld omdat die heeft vergeten om zich uit te schrijven. Dat kan dan vervelend uitpakken. Of iemand met minder mooie bedoelingen probeert bewust met verkeerde gegevens misbruik te maken. Een goede kwaliteit van de GBA, de oudste basisregistratie van Nederland, vind ik dan ook enorm belangrijk. Om die reden heeft de minister vier miljoen euro vrijgemaakt voor de verbetering van de GBA. Om met deskundig onderzoek, gerichte adresonderzoeken en praktische informatie in circulaire de kwaliteit verder op te schroeven. Want gemeenten verdienen het dat wij er alles aan doen om ze te helpen. Daarom hebben we ook roadshows georganiseerd. Want als u aan de balie werkt, moet u weten dat u aan de voorkant staat van een enorm belangrijk proces en dat u daar steun bij krijgt. Overigens vragen we niet alleen aan gemeenten en andere overheden om er alles aan te doen om de GBA te verbeteren. Volgend jaar gaan we ook burgers oproepen zelf hun gegevens te controleren. Dat kan heel makkelijk door op www.mijnoverheid.nl in te loggen met DigiD. Iedereen kan hier zien wat de overheid over hem en bijvoorbeeld zijn ouders heeft geregistreerd. Dat is nuttig, maar ook leuk. Wie heeft zichzelf niet ooit met Google opgezocht om te zien wat er over hem of haar te vinden is? Ik heb zelf ook mijn GBA gecontroleerd en vond het verrassend dat ik niet onder de naam van mijn man, maar onder mijn meisjesnaam sta geregistreerd. Dat blijken de regels voor te schrijven, weet ik nu. Nog opvallender was dat ik, voordat ik van de gemeente bericht had gekregen van de inschrijving van mijn huwelijksgegevens, al een felicitatiebrief van de pensioenverzekeraar op mijn deurmat vond, met juiste aanschrijving en al! Dit is de kracht van de GBA. Ik raad iedereen dan ook aan zelf te kijken op mijnoverheid.nl. Als de overheid en burgers hierin samen optrekken, dan gaat de kwaliteit verder omhoog.”

Jacqueline Rutjens, ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), hoofd afdeling Identiteit, directie Burgerschap en Informatiebeleid (B&I)

aanpak verder verbeteren zodat iedereen die ervan gebruikmaakt nog meer op de data kan vertrouwen. Nu zijn er mensen die onzichtbaar willen zijn, omdat ze onterecht een

uitkering ontvangen of omdat ze schuldeisers of boetes willen ontlopen. Ze laten zich bijvoorbeeld uitschrijven en staan dus nergens in Nederland geregistreerd. (vervolg op pagina 2)

(vervolg van pagina 1) **Brede aanpak**

De pilot maakt onderdeel uit van een brede GBA-aanpak van het ministerie van BZK, net als de organisatie van vijf roadshows en de publicatie van drie circulaire. "Ons uitvoeringsteam is naar een roadshow geweest en was heel enthousiast", zegt Robbert Fox van Almere. "Het past heel goed bij ons streven om voor de maximale kwaliteit van de GBA te gaan. Daarom doen we ook mee met de pilot. Die stimuleert ons om dat doel te blijven nastreven. Verder zullen wij de resultaten ook gebruiken om de GBA daar waar nodig te actualiseren."

Opvallend veel briefadressen

Belangrijk onderdeel van de pilot is om fysieke controles te houden. In Almere bestond het team dat de deuren langsging uit vier medewerkers van de afdeling Fraude en Onderzoek, twee deurwaarders en een medewerker gegevensbeheer. Fox: "Er zijn helaas altijd burgers die er baat bij hebben

onjuiste adresgegevens te geven.

In Almere zagen we in een mum van tijd de aanvragen voor een briefadres exorbitant groeien van 100 per jaar naar

Belangrijk onderdeel van de pilot is om fysieke controles te houden.

nu gemiddeld 50 aanvragen per week."

Tot eind 2009 kreeg de aanvrager ook bijna altijd een briefadres. De medewerkers vroegen niet voldoende door of vonden het moeilijk om 'nee' te verkopen. Nu is deze taak in handen van het team Fraude & Onderzoek van burgerzaken. Dit team heeft een training gehad van de marechaussee

in 'doorvragen' en hoe je valse documenten herkent. Fox: "Zegt iemand nu dat hij in het bos slaapt, dan willen we weten in welk bos en onder welke boom. Daar gaan we dan ook een aantal keren kijken. Vaak is die persoon er niet en dan wijzen we de aanvraag alsnog af. Als al die aanvragen kloppen, dan zouden de bossen van Almere vol moeten liggen."

Continu proces

Het Fraude & Onderzoeksteam van Almere is ook alert op valse papieren. Vroeger mochten die niet worden ingenomen. Dan ging de fraudeur het na afwijzing in Almere met de valse documenten een gemeente verderop opnieuw proberen. Nu neemt de gemeente de vervalste papieren in. Fox: "Dat levert zo nu en dan de nodige stampij op, tot brieven van advocaten aan toe die de ingenomen documenten opeisen namens hun cliënt. We laten het dan voor de rechter komen en meestal haken ze dan af." Op dit

moment experimenteert Almere met de inzet van een samengesteld team met medewerkers van Burgerzaken, Sociale zaken, Leerlingzaken, de afdeling Vergunningen, Toezicht en Handhaving en de politie. Fox: "Het team bezoekt probleemadressen waarmee de verschillende disciplines te maken hebben. In de toekomst willen wij ook dat onze ketenpartners zoals het UWV, de SVB en de Belastingdienst zich bij dat team aansluiten."

Alles voor kwaliteit

Dat Fox vaak bezig is om fraude op te sporen, betekent overigens niet dat hij cynisch wordt van zijn werk. "Gelukkig zijn verreweg de meeste burgers gewoon te vertrouwen. Maar wij hebben wel te maken met een kleine groep met een malafide instelling en we moeten ervoor zorgen dat die niet zijn gang kan gaan. Daarom heeft het gemeentebestuur in 2010 geld vrijgemaakt om de juistheid en actualiteit van de GBA te verbeteren en te waarborgen.

Tips uit Almere

- Ga er niet meteen vanuit dat er opzet in het spel is. Soms vergeet iemand gewoon een wijziging door te geven.
- Doe mee met projecten of landelijke pilots. Dat stimuleert om je doel te blijven nastreven.
- Zijn papieren vals? Neem ze in. Dan hoeft een andere gemeente waar deze burger zich mogelijk meldt, niet nogmaals onderzoek te doen.

Wij zijn ook blij met initiatieven als de roadshows en het project adresonderzoek. Alles voor de kwaliteit van de GBA. ■

Gevolgen van een niet kloppende GBA

Wat zijn de gevolgen van niet en verkeerd geregistreerde personen in de GBA? In opdracht van het ministerie van BZK is daarnaar in 2012 onderzoek uitgevoerd. Hieruit blijkt dat een onjuiste GBA negatieve gevolgen heeft op vier verschillende gebieden.

Over de GBA

In de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA) zijn onder andere gegevens opgenomen over de burgerlijke staat (naam, geboortedatum, partner) en het adres van burgers. Het gaat om kerngegevens die alle overheidsorganen en semi-overheidsinstanties nodig hebben voor hun taken. Maar liefst 40 miljoen keer per jaar worden gegevens uit de GBA-V verstrekt aan afnemers. Het zorgdragen voor de kwaliteit van die gegevens is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten (bronhouder van de gegevens) en de gebruikers van de gegevens (afnemers). Bij twijfel over de juistheid van een gegeven hebben deze gebruikers de verplichting om dit terug te melden aan de gemeente. De gegevens die niet zo vaak veranderen - zoals gegevens over de burgerlijke staat - zijn bijna volledig op orde. De adresgegevens veranderen nogal eens door verhuisbewegingen van burgers en hebben meer continue aandacht nodig. Daarom is naar aanleiding van het Algemeen Overleg met de Tweede Kamer in november 2011 besloten een aantal verbeteracties in gang te zetten. Diverse gemeenten en afnemers gingen hier het afgelopen jaar voortvarend mee aan de slag, bijvoorbeeld met het afleggen van huisbezoeken. Een correcte GBA is tenslotte van groot belang op allerlei gebieden.

Het belangrijkste gevolg van fouten in de GBA is de financiële schade, bijvoorbeeld bij woonfraude van studenten of onterechte toeslagen. Bovendien lopen burgers door fouten ook toeslagen mis. En als zij zich bijvoorbeeld na een verhuizing uitschrijven, maar vergeten om zich in te schrijven in een nieuwe gemeente, lopen zij kans op een gat in hun AOW-opbouw of Kiesrecht.

Nog meer effecten

Daarnaast heeft de overheid extra uitvoeringslasten, bijvoorbeeld omdat ze fraudeonderzoek moet uitvoeren of moet zoeken naar verdwenen burgers.

Het derde gebied waarop gevolgen zichtbaar zijn, zijn de sociale effecten voor derden: het is voor andere burgers vervelend om deurwaarders op de stoep te krijgen voor de vorige bewoner. Tot slot zijn er algemene maatschappelijke

Het belangrijkste gevolg van fouten in de GBA is de financiële schade

effecten: de overheid weet bijvoorbeeld niet hoeveel inwoners in een huis wonen bij een calamiteit als een gaslek.

Verhogen van de kwaliteit GBA

Redenen genoeg dus om door te gaan met het verhogen van de kwaliteit van de GBA. In 2012 heeft het ministerie van BZK daartoe de Werkgroep Kwaliteit ingericht, waar gemeenten en gebruikers hun expertise inbrengen en goede voorbeelden delen met elkaar. Ook de verspreiding van de circulaire en de organisatie van de roadshows zijn voorbeelden van verbeteracties. In 2013 gaan BZK, gemeenten en gebruikers samen door met dergelijke activiteiten. Zo komt er een voorlichtingscampagne om burgers te wijzen op hun rechten en plichten met betrekking tot hun registratie in de GBA. Daarnaast gaan de betrokkenen het bestand van VOW'ers

(mensen die zijn Vertrokken Onbekend Waarheen) opschonen en werken ze verder aan het project deskundigheidsbevordering, gericht op gemeentebestuurders. Tot slot gaan gemeenten en gebruikers samen door met het afleggen van huisbezoeken en wordt een kwaliteitsslag gemaakt bij de migratie van de GBA naar de opvolger van de GBA, de Basisregistratie Personen (BRP).

Gemeenten en afnemers aan zet

In het onderzoek staan diverse aanbevelingen voor gemeenten en afnemers. Het blijkt bijvoorbeeld dat gemeenten soms verschillend omgaan met de GBA. Daarom is het streven dat gemeenten meer uniformiteit moeten hanteren bij vestiging van burgers in de gemeente, of vertrek uit een gemeente of binnengemeentelijke verhuizingen. Dat kunnen zij onder andere bereiken door het toepassen van de goede voorbeelden die in deze krant staan beschreven. Het is ook een aanbeveling dat gemeenten meer afspraken maken met binnengemeentelijke diensten en lokale of regionale organisaties zoals woningbouwcorporaties en onderwijsinstellingen. Dan kunnen zij in een vroeg stadium signalen oppikken en onderzoeken. Verder zouden ze de informatie van afnemers veel beter moeten benutten. Tot slot is een aanbeveling dat afnemers zich moeten inzetten om via een vernieuwde terugmeldvoorziening (TMV) hun gegevens beter te delen.

Bron: "Onderzoek naar de maatschappelijke effecten van niet en verkeerd geregistreerde personen in de GBA (Fase 1)", IDManagement Centre in samenwerking met Considerati, 14 november 2012.

Meer weten? Neem dan contact op met Jan Willem van Dongen, projectleider Kwaliteit GBA bij het ministerie van BZK: JanWillem.Dongen@minbzk.nl. ■

‘Roadshows bevorderen wederzijds begrip’

Denk verder dan je eigen organisatie, want de kwaliteit van de GBA is een verantwoordelijkheid van ons samen. Dat was de boodschap van beleidsmedewerker Tjabbe Bos van het ministerie van BZK tijdens de roadshows in het najaar van 2012. “Best lastig over te brengen, want elke overheidsorganisatie is natuurlijk in de eerste plaats bezig met haar eigen taken. Maar als je partijen samenbrengt, groeit het begrip. Niet alleen voor elkaars standpunt, maar óók voor het werk dat ze doen.”

Volgens Bos is het voor alle partijen ‘best complex’ om te begrijpen welke organisatie wat doet op het gebied van de GBA. Er zijn 415 gemeenten en dus ook 415 gemeentelijke administraties. Daarvan maken meer dan duizend afnemers gebruik. “Gemeenten weten vaak niet bij

Onderling meer duidelijkheid

Tijdens de roadshows gaf het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) bijvoorbeeld een presentatie over hoe zij gebruikmaakt van de GBA. “Voor veel gemeenteambtenaren was dat niet duidelijk”, vertelt Bos. “Nu hoorden zij hoe de afnemers hun werk doen en welke beperkingen zij daarbij hebben. Daardoor begrepen ambtenaren beter waarom een terugmelding soms bijvoorbeeld wat vaag kan zijn.” Andersom werkte het ook: iemand van de Belastingdienst klaagde dat zij bij een terugmelding pas zo laat ziet dat de gemeente er iets aan doet. “Op de roadshow lieten we zien welke stappen een gemeente allemaal moet zetten na een terugmelding. Toen bleek dat meestal elf weken te kosten en vonden de afnemers dat eigenlijk best acceptabel.”

Gemeenschappelijk belang

De roadshows zijn georganiseerd om gemeenten en afnemers te stimuleren

Als je partijen samenbrengt, groeit het begrip

welke organisatie ze terecht kunnen om meer informatie in te winnen voor een adresonderzoek. Of ze krijgen een terugmelding van een gebruiker dat iets niet klopt, zonder dat is aangegeven waarom dat niet zou kloppen. Om dat begrip te verbeteren hebben we de roadshows georganiseerd.”

Tjabbe Bos, beleidsmedewerker van het ministerie van BZK

om de GBA te verbeteren. “Of dat daadwerkelijk gebeurt, gaan we onderzoeken”, vertelt Bos. “We kunnen per gemeente zien hoeveel terugmeldingen ze krijgen, hoeveel tijd ze nodig hebben om die te onderzoeken en hoeveel briefadressen er zijn. Maar dat zegt meestal nog niets over of je je zaakjes op orde hebt.” Om echt te weten of de gegevens in de GBA kloppen, moet je volgens Bos achter je bureau vandaan en de deuren langs. “Dat gaan we in 2013 meer onder de aandacht brengen. Het idee is dat gemeenten dit samen met afnemers gaan doen.” Dat is een grote klus, die best wat tijd kost. Toch zijn veel gemeenten volgens Bos wel bereid hieraan mee te werken. “Iedereen is overtuigd van het belang

van een goede GBA, dat is wel duidelijk. Nu is het belangrijk dat ze zich realiseren dat ze elkaar nodig hebben. Dat het een gemeenschappelijk belang is.”

En hoe nu verder...

In 2013 vinden ‘zeer waarschijnlijk’ weer roadshows plaats. “Uit de roadshows kwam een stortvloed aan nieuwe ideeën. Er zijn nog best wat zaken die we gezamenlijk kunnen aanpakken. Een voorbeeld is dat gemeenten verschillend omgaan met mensen die wonen op een plek waar je volgens het bestemmingsplan niet mag wonen, zoals een camping of vakantiepark. Of wat doe je met de registratie van gedetineerden die worden overgeplaatst? We zijn nog lang niet klaar met verbeteren.” ■

De eyeopener van Tjabbe Bos

“De problematiek van gemeenten is erg verschillend, dat werd tijdens de roadshows wel duidelijk. Zo hebben grote gemeenten vaker problemen met briefadressen. Kleine gemeenten geven aan dat zij er soms maar twee hebben, en dat ze precies weten wie dat zijn. Daar kun je bij het kwaliteitsbeleid niet altijd even goed rekening mee houden. Dat maakt *samen* werken aan kwaliteitsverbetering een mooie uitdaging.”

Naam: Jan van der Kamp

Functie: stafmedewerker gemeente Apeldoorn

Aanwezig bij: roadshow in Apeldoorn, 18 september 2012

Geleerde les: “Om resultaten te behalen moeten afnemers en gemeenten veel meer samenwerken”

“Op de roadshows hoopte ik wat meer te leren over het verbeteren van de GBA. Dat is gelukt. Bij de presentatie over ‘gerede twijfel’ werd duidelijk dat afnemers soms nog te veel leunen op hun eigen gegevens en te weinig terugmelden. Vaak is dat geen onwil, maar herkennen zij een situatie gewoon niet als ‘twijfelachtig’. Zo’n roadshow is dan nuttig om inzichten te delen over

hoe zij werken en hoe zij kunnen bijdragen aan de kwaliteit van de GBA. Daarom hoop ik dat het ministerie doorgaat met het organiseren van dit soort activiteiten.”

“Tijdens de roadshows zag ik ook duidelijk dat er vaak schotten zitten tussen informatiestromen, vanwege de privacy van burgers. Dat geldt bijvoor-

beeld voor de voertuigenregistratie van de RDW en de personenregistratie van gemeenten. Die mag je nu nog niet koppelen en vergelijken. Het lijkt mij erg nuttig om te kijken hoe we die stromen bij elkaar kunnen brengen. Want juist die uitwisseling is belangrijk. Resultaten behaal je niet door geïsoleerde administraties te voeren, maar door samenwerking.”

Naam: Jeroen van Ooijen

Functie: coördinator Publiekszaken gemeente Bergeijk

Aanwezig bij: roadshow in Eindhoven, 18 oktober 2012

Geleerde les: “Ik weet nu wat afnemers belangrijk vinden”

“Ik wilde graag meer over afnemers weten. Hoe gaan zij om met terugmeldingen bijvoorbeeld? En hoe is dit vastgelegd in hun werkproces? Ook wilde ik graag weten wat zij ‘kwaliteit’ van de GBA vinden en hoe wij hierop als gemeente kunnen inspelen. Kortom: hoe kunnen we elkaar helpen, binnen het spanningsveld van uitvoeringsrichtlijnen en wetten?”

“De workshops van het UWV en de Belastingdienst gaven mij dit inzicht. Ik kreeg echt een kijkje in de keuken. Met name de workshop van het UWV was voor mij zeer informatief. Ik vind het bijvoorbeeld een winst dat we straks inzicht krijgen in de (polis)administratie van het UWV zodat we de onderzoeken beter kunnen uitvoeren. En ook de ontwikkelingen rondom juiste in- en

uitschrijving als voorwaarde voor een uitkering lijkt mij een goede zaak.”

“De roadshows helpen ons wat mij betreft op weg naar een betere GBA. Daarnaast is het belangrijk dat de burger beter beseft waarom juiste inschrijving in de GBA noodzakelijk is.”

Gemeente Helmond wil terug naar de kern van de GBA 'Inschrijven waar iemand woont, slaapt en eet. Oók in het vakantiehuisje!'

Permanent wonen in een vakantiehuisje. In veel gemeenten wordt het oogluikend toegestaan, maar mag het officieel niet. En dus worden de campingbewoners niet geregistreerd. "En dat gaat ten koste van de juistheid van de GBA", zegt GBA-informatiemanager Geert Deenen van de gemeente Helmond.

Geert Deenen, GBA-informatiemanager van de gemeente Helmond

Gemeente Helmond deelde haar aanpak met andere gemeenten tijdens de roadshow van BZK. Wat viel op?

"Het onderwerp leeft. Iedereen kent wel de spanningen tussen aan de ene kant de regels en aan de andere kant de wensen van de inwoners. Veel deelnemers van de roadshow konden zich dan ook vinden in ons standpunt: blijf praten met de gemeente die jouw voormalige inwoner niet wil inschrijven. Maak ze duidelijk dat het niet jouw, maar hun probleem is. Vaak zien zij dan wel de noodzaak om iets te doen."

En wat leerde de gemeente zelf van de roadshow?

"Een van de deelnemende gemeenten was bezig scherp te krijgen waarom mensen eigenlijk in een vakantiehuisje willen wonen. Is het door het tekort aan goedkope woningen, de nabijheid van de natuur of heeft iemand misschien gedoe met de Belastingdienst? Door alle oorzaken te achterhalen kunnen we op zoek naar de échte oplossing."

Deenen en zijn collega's krijgen er zelf minstens twee keer per maand mee te maken: een inwoner die zich wil vestigen in een recreatiewoning in een naburige gemeente, maar daarvoor van de naburige gemeente geen toestemming krijgt. "Wij staan met de rug tegen de muur, aangezien iedere gemeente haar eigen regels mag maken. Voor de burger is het ook vreselijk frustrerend. En uiteindelijk gaan mensen er vaak tóch wonen, dan maar stiekem. Met alle problemen van dien. De GBA klopt niet meer, post komt retour, belastingen en heffingen worden niet geïnd et cetera. Dat kost gemeenten ontzettend veel tijd, en dus geld."

Niet consequent

Personen inschrijven op het adres waar zij feitelijk wonen. Dat is volgens Deenen de enige manier om de gemeentelijke basisadministratie actueel en correct te houden. "Is dat een vakantiehuisje op een camping, dan is dát het enige juiste adres. Helaas zijn niet alle gemeenten zo consequent. Omdat ze aan het bestemmingsplan willen voldoen, sturen zij de burger dan met lege handen terug. Maar ook het inschrijven van iemand op een briefadres is niet de oplossing en bovendien tekenend voor de spagaat waar gemeenten in zitten."

Duidelijkheid

Deenen maakt zich hard voor duidelijker beslissingen omtrent wonen in recreatiewoningen. "Een pasklare oplossing is er helaas nog niet, maar er zijn wel manieren om - per individueel geval - te kijken naar de mogelijkheden. Bel gewoon een collega-gemeente op en maak het bespreekbaar. Als deze aanpak

Het is voor alle partijen, gemeente én burger, belangrijk dat er duidelijkheid komt

niet werkt, kun je het altijd nog een stapje hoger zoeken, bijvoorbeeld bij het college. Uiteindelijk is het voor alle partijen, gemeente én burger, belangrijk dat er duidelijkheid komt. We moeten af van al die toeters en bellen en terug naar de kern van de zaak: een juiste en betrouwbare GBA." ■

Wonen in een recreatiewoning. Registreren of handhaven?

Of je wel of niet permanent in een vakantiehuisje mag wonen, verschilt per gemeente. Die verschillen leiden tot onduidelijkheid en soms tot fouten in de GBA. Dat kan beter.

Niet het Rijk maar gemeenten stellen in Nederland sinds 2012 de regels vast voor het permanent bewonen van recreatiewoningen. In de meeste gevallen vinden de lokale overheden er geen doekjes om: recreatiewoningen zijn bedoeld om in te recreëren en niet om in te wonen. Permanente bewoning komt vaak niet overeen met het bestemmingsplan. De redenen om hieraan vast te houden zijn divers en lopen uiteen van een strenge gemeentelijke kampeerverordening tot het niet mis willen lopen van toeristenbelasting.

Oogluikend toegestaan

Ondanks deze bezwaren laten veel

gemeenten het permanent bewonen van een recreatiewoning oogluikend toe. Volgens cijfers van het CBS wordt ruim tien procent van de ongeveer 100.000 vakantiewoningen in Nederland officieel bewoond. Dat wil dus zeggen dat er iemand woont die in de GBA op dat adres staat ingeschreven. Het werkelijke aantal permanent bewoonde vakantiewoningen ligt waarschijnlijk hoger. De bewoners staan op een ander adres ingeschreven, bijvoorbeeld bij hun ouders of familie, maar wonen daar feitelijk niet.

Registreren of handhaven?

Door het niet ingeschreven staan op het recreatieadres komt de kwaliteit van de GBA in het gedrang, want de

gegevens kloppen niet. Volgens de Wet GBA moeten gemeenten burgers inschrijven op het adres waar een burger feitelijk woont, óók als dat een

vakantiepark of camping is. Als een gemeente dit niet wil, zijn er twee mogelijkheden: handhaven en dus de woning 'vrij maken' of het bestemmingsplan aanpassen. In dat eerste geval moet de gemeente wel vooraf

gedegen onderzoek doen. In het andere geval zorg je er als gemeente voor dat de bewoning niet meer illegaal is.

Loes van der Ploeg, projectmanager van de gemeente Rotterdam

Rotterdam heeft de 'Basis op orde' Slimme samenwerking zorgt voor de juiste gegevens

Wat in Rotterdam begon met een controle van leegstaande panden leidde tot een verzameling aan projecten om de GBA op orde te krijgen. Samengevoegd in het programma 'Basis op orde'. "We halen veel fouten uit het systeem," vertelt projectmanager Loes van der Ploeg van de gemeente Rotterdam. "Vooral door slimme samenwerking, bijvoorbeeld met woningcorporaties."

"We begonnen met het project Leegstand, een controle of panden die volgens onze administratie leegstonden ook écht leeg waren. Daarvoor gingen stadswachten letterlijk langs de deuren." Wat bleek: de helft was wél bewoond. "Daarop besloten we onze GBA wat verder onder de loep te nemen. Daarvoor hebben we verschillende projecten in het leven geroepen. Bijvoorbeeld het project Verbetering Adres en Onderzoek: wat doe je als iemand een afwijking in de GBA meldt?"

Rol voor woningcorporatie
Zes jaar geleden ging de gemeente ook

een samenwerking aan met de woningcorporaties. Van der Ploeg: "Verhuizen mensen naar een woning van een woningcorporatie of zeggen ze de huur juist op, dan zet de corporatie de gewijzigde gegevens klaar in een soort 'wachtkamer'. Wij controleren dit en voeren dit door in de GBA. Dat scheelt ons werk en voor de burger is het gemakkelijk: die hoeft niet zelf de wijzigingen aan de gemeente door te geven."

Goede afspraken
Dit gebeurt wel in meer gemeenten, maar de meesten doen dit nog niet. Met name omdat zij worstelen met het privacyvraagstuk. "We krijgen regelmatig de vraag hoe je dit rechtmatig kunt doen. Wij zorgen ervoor dat we volledig voldoen aan onze verantwoordelijkheid voor het bijhouden van gegevens in de GBA. Door woningcorporaties op een beperkt aantal zaken inzage te geven in de GBA helpen ze hierbij. En bij de bijkomende taak: het tegengaan van fraude en leegstand. Uiteraard moet je wel goede afspraken maken over het gebruik van de gegevens en de bescherming van privacy."

Huis-aan-huis-bezoek
Komend jaar gaat de gemeente ook op proef langs bij woningen van woningcorporaties. Bijvoorbeeld om illegale

onderhuur op te sporen. "De werkwijze is eigenlijk hetzelfde als bij project Leegstand. Concreet betekent dit dat Buitengewoon Opsporingsambtenaren van Stadtoezicht langsgaan bij alle woningen binnen een bepaald gebied. Gewapend met een iPad waarop zij een checklist met gegevens die zij die dag nodig hebben, kunnen afvinken: bevinden zich in de woning personen die daar volgens de GBA zouden moeten zijn?" Om meer vliegen in één klap te slaan kijken de ambtenaren verder: zit er een kind op de bank dat eigenlijk naar school moet? Of is er sprake van een onveilige situatie?

Slimme koppelingen
Klakkeloos langs de deuren gaan is volgens Van der Ploeg overigens niet de oplossing. "Dat is het spannende aan dit verhaal: controle versus goede dienstverlening. We moeten de burger immers ook steeds meer vertrouwen en hen minder regels opleggen." Rotterdam zet dan ook vooral in op slimme samenwerking en koppelingen. Bijvoorbeeld met de bestanden van het energie- en waterleidingbedrijf. "Staat een woning volgens de GBA leeg, maar is de elektriciteit nog wel aangesloten, dan is dat een signaal van mogelijke bewoning. Maar dan nog kan het zo zijn dat een woning te koop staat en er af en toe nog stroom nodig is. Dus checken we

Stelling:

Het merendeel van de adresonderzoeken in mijn gemeente kan binnen elf weken worden afgerond.

Wat vonden de deelnemers aan de roadshow?

De meeste gemeenten zijn het hiermee eens. Soms duurt het onderzoek echter langer. Bijvoorbeeld als personen niet gevonden willen worden en zichzelf onvindbaar hebben gemaakt. Of als de samenwerking met een buurgemeente moeilijk verloopt, omdat die niet wil registreren dat een persoon op een camping verblijft. Ander

knelpunt is de beperkte capaciteit van gemeenten.

Conclusie: Omdat de snelle afhandeling van adresonderzoeken van belang is voor de afnemers én voor de burger, is het belangrijk dat gemeenten voldoende prioriteit toekennen aan de adresonderzoeken.

Stelling:

De handel in briefadressen in mijn gemeente is groot en moet worden aangepakt.

Wat vonden de deelnemers aan de roadshow?

Vooraf grote gemeenten zijn op de hoogte van de handel in briefadressen, bijvoorbeeld via internet, maar het is niet altijd een probleem. Enkele gemeenten geven aan extra controles uit te voeren als ze bekend zijn met de handel.

Conclusie: Het is alleen een probleem als niet aan de voorwaarden en gronden voor een adres wordt voldaan. Een ontdekt probleem kan aanleiding zijn om een briefadres in te trekken. Dat besluit de gemeente zelf.

dat eerst, geautomatiseerd, op Funda. Blijkt dat ook niet zo te zijn, dan gaan we pas langs voor controle."

Wij zorgen ervoor dat we voldoen aan onze verantwoordelijkheid voor het bijhouden van gegevens in de GBA

Resultaat
Dit soort koppelingen zet de gemeente nu in om misbruik tegen te gaan.

Bijvoorbeeld door mensen die zich inschrijven om toeslagen aan te vragen. "Daarvoor ontwikkelen we nu ook risicoprofielen: waarop moet je letten als je dit wilt aanpakken? Staan er meer mensen ingeschreven dan is toegestaan op een adres, dan kan dat een signaal zijn. We zien duidelijk dat leegstand in onze administratie daalt. Verder moet je op indicaties afgaan: hoeveel stempassen krijg je terug, hoeveel retourpost is er? Het blijft wel een momentopname, je loopt altijd achter de feiten aan. Iemand die gisteren werd uitgeschreven, kan zich vandaag weer inschrijven. Maar dat is voor ons zeker geen reden om niet hard te werken aan kwaliteit." ■

Tips uit Rotterdam

- Werk slim samen, ook met minder voor de hand liggende partijen als de energieleverancier.
- Ga niet klakkeloos controleren, maar analyseer eerst signalen van fouten.
- Accepteer dat je vaak achter de feiten aanloopt. Wordt iemand uitgeschreven, dan kan hij zich in principe na vijf minuten weer inschrijven. Maar laat je daardoor niet ontmoedigen.

Gemeente Rotterdam deelde haar aanpak met andere gemeenten tijdens de roadshow van BZK. Wat viel op?

"Als wij besluiten tot uitschrijven, sturen we één brief met een voornemen en publiceren we het besluit tot uitschrijving op internet. Voorheen stuurden we drie brieven. Daarover ontstond tijdens de workshop veel discussie: mag je dat op internet publiceren? Wat ons betreft wel. We geven de burger immers de gelegenheid om kennis te nemen van zijn uitschrijving, iets wat moet. Bovendien is het efficiënt: we sturen nog maar één brief."

En wat leerde de gemeente zelf?

"Wij zijn goed in het constateren dat de GBA niet klopt, dat iemand ergens niet meer woont. Maar waar woont iemand dan wel? Want je wilt iemand niet alleen uitschrijven, maar ook weer inschrijven op het juiste adres. Bellen en brieven sturen kan al effectief zijn. Maar een andere gemeente bleek hiervoor ook Facebook in te zetten. Woont iemand ergens niet meer, dan probeerden ze diegene te benaderen via zijn Facebookaccount. Ook een voorbeeld van een slimme aanpak."

Raymond Hennion, UZW en deelnemer aan het kwaliteitsoverleg GBA

UZW vertelt op roadshow over gebruik van de GBA

“Door informatie-uitwisseling met gemeenten gaat kwaliteit omhoog”

Voor gemeenten is niet altijd helder op welke manier afnemers de GBA gebruiken of waarop ze een terugmelding baseren. Daarom heeft Remco Siegerist van het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UZW) op vijf locaties in het land uitleg gegeven over hoe UZW de GBA gebruikt. In dit artikel gaat Raymond Hennion, UZW en deelnemer aan het kwaliteitsoverleg GBA dieper in op de vraag hoe de kwaliteit van de GBA omhoog gaat door goede informatie-uitwisseling tussen gemeenten en UZW. “Om samen de kwaliteit van de GBA te verbeteren, is het goed om aan elkaar te laten zien hoe je werkt.”

Op welke manier maken jullie gebruik van de GBA?

“Voor ons is de GBA de authentieke bron van persoonsgegevens. Wij hebben afnemersindicaties, dat betekent dat we een abonnement hebben op de GBA voor praktisch alle ingezetenen. Als UZW een nieuwe cliënt krijgt, gaat er een automatisch bericht

naar de GBA om te controleren of deze persoon bekend is. En als in de GBA een wijziging plaatsvindt, omdat iemand bijvoorbeeld verhuist, dan krijgen wij daarvan automatisch bericht.”

Sturen jullie andersom ook automatisch bericht aan de GBA als je een onjuistheid tegenkomt?

“Nee, dat gebeurt niet automatisch. Als we twijfelen over de juistheid van gegevens, laten we die eerst beoordelen door onze afdeling Handhaving. Zij doen onderzoek. Als zij aangeven dat er sprake is van ‘gerede twijfel’, doen we een terugmelding aan de gemeente.”

Door samen projecten te doen, krijgen we meer begrip voor elkaar

Zie jij nog andere manieren om de samenwerking met gemeenten te verbeteren?

“We werken in toenemende mate samen aan verschillende initiatieven om de kwaliteit van de GBA te verbeteren. Voor het invoeren van de Registratie van Niet-Ingezetenen (RNI) werken we samen met meerdere partijen waaronder achttien loketgemeenten. Met hen wisselen we kennis en informatie uit waarbij UZW inzage biedt in de bij UZW bekende adresgegevens. Door samen projecten te doen, krijgen we meer begrip voor elkaar en kunnen we nog veel bereiken voor een betere GBA.” ■

Veranderingen die voor UZW op stapel staan en die de kwaliteit van de GBA verbeteren:

- **Nieuw wetsvoorstel:** Er wordt een wetsvoorstel voorbereid dat mogelijk maakt dat, als UZW doorkrijgt dat iemand in de GBA geregistreerd staat als ‘vertrokken onbekend waarheen’ (ambtshalve geëmigreerd naar onbekend buitenland), UZW de betaling van de uitkering opschort.
- **Inzage in adresgegevens:** De gemeenten krijgen geautomatiseerde inzage in de adresgegevens die bij UZW bekend zijn. Dit helpt de gemeenten bij het doen van adresonderzoek.
- **De komst van de Registratie van Niet-Ingezetenen (RNI):** Soms heeft UZW een buitenlands adres van een persoon die in de GBA geregistreerd staat als ‘vertrokken onbekend waarheen (VOW)’, dat wil zeggen ambtshalve geëmigreerd naar een onbekend buitenland. Dan is de persoonslijst in de GBA opgeschort en registreert de gemeente het nieuwe adres niet meer. UZW is als aangewezen bestuursorgaan nauw betrokken bij de komst van de RNI. UZW zorgt samen met andere bestuursorganen voor de (eerste) vulling van de RNI. Daarmee komt er zicht op waar burgers in het buitenland verblijven. Dit verbetert de kwaliteit van de gegevens van zowel niet-ingezetenen als ingezetenen.

Het Agentschap BPR over de rol van het UZW

De organisatie van de roadshows was in handen van het Agentschap Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten (BPR). Dit agentschap beheert stelsels van identiteitsgegevens waaronder de GBA. Jan Willem van Boven vertelt.

“Het onderlinge begrip verbeteren tussen afnemers en gemeenten was voor ons een van de redenen om de roadshows te organiseren. Het UZW kwam met het idee om eens aan gemeenten uit te leggen hoe zij werken. Dat leek mij direct een heel goed idee. Ook andere afnemers waren gelijk positief.”

“Volgens gemeenten melden afnemers zoals het UZW te weinig terug. Maar in het werkproces van UZW wordt eigenlijk niet eens zo veel gebruik gemaakt van de GBA. Voor het verstrekken en onderhouden van uitkeringen is de GBA niet van belang. Gemeenten denken vaak: ‘Het UZW is een grote afnemer en moet vaak terugmelden’. Maar omdat het UZW niet heel veel doet met de GBA én selectief is met terugmelden, valt het aantal terugmeldingen wel mee. Goed dat het UZW dat tijdens de roadshows heeft laten zien.”

“Om de samenwerking te verbeteren en informatiestromen nog meer te

delen, hebben gemeenten binnenkort een ‘inijkfunctie’. Dat wilden zij erg graag. De functie houdt in dat ze gegevens kunnen controleren in het systeem van het UZW. Als ze bijvoorbeeld een burger kwijt zijn, kunnen ze in de administratie van het UZW controleren of daar wel gegevens over deze burger bekend zijn. Ook dit is weer een manier om gemeenten en afnemers dichter bij elkaar te brengen.”

“De roadshows zijn niet het enige initiatief dat we hebben ontplooid om de kwaliteit van de GBA te verbeteren. Er zijn diverse projecten opgestart waaronder een project om het kennisniveau van medewerkers Publieks- en Burgerzaken te vergroten. Het is belangrijk dat deze collega’s extra aandacht krijgen want zij zijn de toegangspoort tot de GBA. En de GBA is sinds 2010 dé basisregistratie geworden waarvan overheden gebruikmaken. Voor een efficiënt werkende overheid is een goede registratie noodzakelijk.”

Jan Willem van Boven, Agentschap BPR

Amsterdam gaat om tafel met deurwaarders

“Maak goede afspraken met afnemers over terugmeldingen”

Deurwaarders treffen regelmatig een leeg ogend huis aan. Niet verrassend gezien het doel van hun bezoek. Te vaak echter deden zij volgens de gemeente Amsterdam gelijk een terugmelding dat de bewoner niet op het adres woont. “Veertig procent van de mensen bleek daar wel te wonen”, vertelt Dirk Rutgers, manager Handhaving van Amsterdam. “Daarom verzoeken wij deurwaarders nu een format te gebruiken waaruit moet blijken wat zij precies geconstateerd hebben. We krijgen nu minder meldingen, maar die zijn veel vaker terecht.”

Dirk Rutgers, manager Handhaving van Amsterdam

De gemeente kreeg van deurwaarders vaak terugmeldingen van ‘slechte kwaliteit’. Bijvoorbeeld een kort briefje met de opmerking dat de persoon niet thuis was aangetroffen. “Maar die mensen wilden gewoon niet thuis worden aangetroffen en bleken er na ons onderzoek wel te wonen. Zonde van onze tijd”, meent Rutgers. In het format moeten deurwaarders nu precies aangeven waarom zij vermoeden dat iemand niet op het opgegeven adres woont. Op welke dag en tijd is de betreffende persoon bezocht? Staat de woning leeg, is het ontruimd, of is de persoon overleden? Deurwaarders weten dat vaak wel, maar realiseren zich niet dat het voor het onderzoek van de gemeente belangrijk is deze informatie te delen. “Als dat format keurig is ingevuld, kunnen we pas goed onderzoek doen.”

Afspraken met afnemers

Amsterdam ging niet alleen met de deurwaarders in gesprek, maar praatte ook met andere partijen over een betere kwaliteit van de melding. “Waternet bijvoorbeeld kreeg vaak post retour en gaf ons vervolgens een melding. Ook in dit geval bleek de bewoner vaak wel op het betreffende adres te wonen”, vertelt Rutgers. “Nu hebben we in overleg een stap extra ingebouwd: als de postbezorger aan Waternet meldt dat het huis bijvoorbeeld leegstaat of onbewoonbaar lijkt, sturen zij de melding direct naar ons. Staat er alleen iets op de brief geschreven, zoals ‘retour afzender’? Dan onderneemt Waternet eerst zelf nogmaals actie. Het gevolg: wij krijgen nog maar de helft van het aantal meldingen. Dat scheelt ons veel werk en Waternet kan veel sneller zijn geld innen.”

Gezamenlijke verantwoordelijkheid

Door om tafel te gaan met de afnemers hoopt Rutgers dat zij zich meer verantwoordelijk gaan voelen voor de kwaliteit van de GBA. “Wij als bronhouders zijn primair verantwoordelijk, maar de afnemers leveren producten die ervoor zorgen dat burgers soms sjoemelen met de adressen”, meent Rutgers. “We moeten dus ook samen voorkomen dat dit gebeurt. Dit vereist een andere manier van denken van de

Tips uit Amsterdam

- Zoek de publiciteit: maak aan burgers duidelijk wat de regels zijn omtrent inschrijving.
- Werk zoveel mogelijk samen met afnemers. Ga om tafel en bekijk samen hoe je het werkproces – en daarmee de GBA – kunt verbeteren.
- Richt je adresonderzoek goed in. Maak daarbij goede afspraken met de afnemers van jouw gemeente over terugmeldingen. Dat voorkomt een discussie met de burger, bijvoorbeeld als je onderzoek naar hem doet nadat hij slechts één keer de telefoon niet heeft opgenomen.

afnemers. Zij kunnen niet de ogen sluiten voor het feit dat mensen zich soms anders voordoen. Het is belangrijk dat afnemers een goede risico-inventarisatie maken en zo ook bijdragen aan de kwaliteit van de GBA. Gelukkig zien steeds meer partijen dat in.”

We krijgen nu minder meldingen, maar die zijn veel vaker terecht

Publiciteit

Alleen de samenwerking verbeteren tussen gemeenten en afnemers is niet genoeg om de kwaliteit van de GBA te verbeteren, meent Rutgers. “We moeten veel meer de publiciteit opzoeken en burgers bekend maken met de regels. Weet jij dat je na een verhuizing verplicht bent om binnen vijf dagen je nieuwe adres op te geven? Veel mensen weten dat niet en zijn ook niet direct bekend met de gevolgen. Daardoor wachten ze te lang en kloppen de gegevens in de GBA niet meer. Dan is het geen onwil, maar gewoon onwetendheid. Ook erg belangrijk dus, dat we hier aandacht aan gaan besteden.”

Werkgroep Kwaliteit

Rutgers ziet de oprichting van de landelijke Werkgroep Kwaliteit en de organisatie van de roadshows als belangrijke middelen om de samenwerking te verbeteren. “Daardoor groeit het onderlinge begrip tussen de bronhouders van de GBA en de gebruikers van de GBA.” Ook maakt de werkgroep inzichtelijk op welke gebieden de wetgeving nog niet op elkaar is afgestemd. Bovendien kunnen de leden gezamenlijk werken aan meer publiciteit. “Alles om de kwaliteit van de GBA te verbeteren. Die overigens de laatste jaren al veel beter is geworden. Met landelijke aandacht en gerichte acties kunnen we het ‘kaf van het koren scheiden’. Zodat we alle energie kunnen steken in die gevallen waarin het echt nodig is.” ■

Stelling:

Als ik samenwerk met afnemers, kan ik sneller een adresonderzoek uitvoeren en dit soms zelfs achterwege laten.

Wat vonden de deelnemers aan de roadshow?

Verschillende gemeenten zien dit voordeel niet. Bij een verzoek krijgen zij van afnemers niet altijd bruikbare informatie terug. Overigens weigert een afnemer soms ook om mee te werken, terwijl voor de taak van de bijhouding van de GBA op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) vaak wel persoonsgegevens mogen worden uitgewisseld. De gemeente moet dus vaak nog een apart adresonderzoek uitvoeren. Ander probleem bij dit onderwerp:

vaak weten gemeenten niet goed bij welke afnemer ze moeten zijn.

Conclusie: Gemeenten weten de binnengemeentelijke afnemers gelukkig wel goed te vinden. Daarmee maken zij soms ook afspraken over het delen van informatie. Soms hebben zij dat vastgelegd in een convenant, wat het makkelijk maakt informatie van de afnemer te gebruiken in het eigen adresonderzoek.

Stelling:

Het publiceren van een besluit tot ambtshalve wijziging (bijvoorbeeld in de lokale krant) is niet zinvol.

Wat vonden de deelnemers aan de roadshow?

Sommige gemeenten zijn het met deze stelling eens: ze publiceren het besluit wel, maar zien er eigenlijk het nut niet van in en weten niet wat het oplevert. Verschillende gemeenten geven echter aan dat ze wel vaak een reactie ontvangen na publicatie, vooral van familieleden, burens of vrienden. Die gemeenten vinden het dus wel nuttig. Publicatie kan eenvoudig zijn: bijvoorbeeld op de website van de gemeente.

Conclusie: Een besluit dat de burger niet heeft bereikt en ook niet is gepubliceerd, voldoet niet aan de voorwaarden van de Algemene wet bestuursrecht. Daarom is publicatie zinvol. Gelukkig zien veel gemeenten dat in.

De toekomst van de GBA

Het verbeteren van de kwaliteit van de GBA door gemeenten en afnemers valt samen met een andere grote operatie: de modernisering van de GBA. In de komende jaren (2013-2016) wordt de GBA gemoderniseerd en opgenomen in de nieuwe Basisregistratie Personen (BRP). Dat betekent dat alle gemeenten hun persoonslijsten moeten klaarmaken voor migratie naar de BRP.

In de nieuwe BRP worden alle 415 GBA's opgenomen in één gezamenlijke database. Het doel van het moderniseren van de GBA is het verbeteren van de kwaliteit van de gegevens en daarmee de dienstverlening. De voordelen van de BRP zijn:

- persoonsgegevens zijn direct beschikbaar en wijzigingen worden direct verwerkt.
- het verstrekken van gegevens wordt

- eenvoudiger en goedkoper.
- de kwaliteit en actualiteit van de gegevens wordt beter.
- ICT-systemen zijn sneller en goedkoper aan te passen.
- plaatsafhankelijke dienstverlening wordt ondersteund.
- de nieuwe BRP sluit aan op bestaande en nog te ontwikkelen e-overheidsvoorzieningen.

Gevolgen voor gemeenten

Voor gemeenten betekent de invoering van de BRP de vervanging van de huidige burgerzakensystemen. Dat betekent dat de GBA wordt vervangen door de centrale BRP voorziening en door de decentrale BZS. Zij moeten daarvoor wel eerst wat doen. Dat gebeurt in twee stappen: eerst moeten gemeenten kijken naar hun huidige persoonslijsten en die klaarmaken voor de BRP voor wat betreft de structuurregels, de domeinregels en de extra controle-regels. Het zelfevaluatie-instrument helpt hen hierbij via de bestandscontrole module. Als op die drie aspecten de persoonslijsten zijn aangepast, dan kan de BRP worden gevuld. In de tweede fase van de migratie moeten gemeenten onder andere de relaties tussen de persoonslijsten aanvullen waar nodig en gereedmaken voor de nieuwe manier van het leggen van relaties.

Hulp bij de uitvoering

Op 7 februari 2013 organiseert het programma modernisering GBA (mGBA) samen met het Agentschap BPR en Operatie BRP (KING) een informatiedag over de migratie van GBA naar BRP.

In de nieuwe BRP worden alle 415 GBA's opgenomen in één gezamenlijke database

Gemeenten krijgen ondersteuning bij het aanpassen van hun persoonslijsten. Op de informatiedag wordt uitgelegd

om welke aanpassingen het gaat, hoe gemeenten hiermee aan de slag kunnen gaan en welke ondersteuning zij hierbij krijgen. Ook worden ze bijgepraat over de laatste ontwikkelingen rondom de migratie van GBA naar BRP. In december 2012 gaan de twaalf koplopergemeenten al aan de slag met het aanpassen van de persoonslijsten. Hun ervaringen worden gebruikt om het voorlichtingsmateriaal te optimaliseren.

Voor afnemers

Voor afnemers kan de invoering van de BRP invloed hebben op de applicaties die gebruikmaken van persoonsgegevens. Afnemers krijgen te maken met een nieuwe gegevensset, een nieuw gegevensmodel en een andere structuur van berichtenverkeer. Agentschap BPR gaat afnemers ondersteunen bij de invoering van de BRP. ■

Meer informatie: www.moderniseringgba.nl

U doet het samen. Met behulp van de tips uit de circulaires

Circulaire Gerede Twijfel

Voor afnemers: terugmelden van afwijkende gegevens

Twijfelt u over de juistheid van gegevens uit de GBA – heeft u 'gerede twijfel'? Dan moet u dat melden aan de gemeente. Het is dan aan de gemeente dit binnen vijf dagen op te pakken. Dat betekent: een onjuist gegeven aanvullen, verbeteren of een onderzoek naar het gegeven starten. Vraag is echter wat 'gerede twijfel' precies is. En dus: wanneer u dit moet melden.

De uitgangspunten:

- Neem het begrip 'gerede twijfel' ruim. Wijken GBA-gegevens af van de gegevens waarover u beschikt? Trek aan de bel!
- Gebruik uw gezond verstand en maak naar eigen bevindingen de afweging of er sprake is van 'gerede twijfel'.
- Raadpleeg de handreiking gerede twijfel om uw afweging te toetsen en om terugmelden onderdeel te laten uitmaken van uw werkproces.
- Maak geen onderscheid tussen de

manieren waarop u de gegevens heeft verkregen. Zowel bij twijfel over gegevens die u aan het loket kreeg als over gegevens via de GBA-V moet u dit terugmelden.

- Wees terughoudend met het toestaan van correspondentieadressen in plaats van woonadressen.

Circulaire Adresonderzoek

Voor gemeenten: adresonderzoek uitvoeren

Twijfelt u over de juistheid van een geregistreerd adres van een persoon? Start dan een adresonderzoek. Daarmee stelt u de verblijfplaats van de persoon vast zodat u de gegevens in de GBA daarmee in overeenstemming kunt brengen. Logisch gevolg: alle partijen gebruiken de juiste gegevens. Om een goed adresonderzoek uit te voeren is het de bedoeling dat u het protocol gebruikt dat het ministerie samen met de Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken heeft gemaakt. De aandachtspunten in dit protocol:

- U doorloopt ten minste een aantal stappen voordat u de GBA-gegevens kunt wijzigen. Wijkt u af van deze stappen, dan moet u dat altijd motiveren.
- Een adresonderzoek kost tijd, maar mag niet eindeloos duren. U kunt het versnellen door in sommige gevallen

Waarom circulaires?

Een GBA die op orde is, daarbij is iedereen gebaat. Daarom zijn, in overleg met zowel gemeenten als afnemers, in 2012 drie circulaires opgesteld over veelvoorkomende dilemma's. Tjabbe Bos, beleidsmedewerker bij het ministerie van BZK: "Sommige werkprocessen verliepen niet altijd goed, zowel bij de gemeenten als bij de afnemers. Het gezamenlijk opstellen van de circulaires heeft bijgedragen aan meer begrip onderling. Maar de circulaires schrijven is één ding, ze ook echt gebruiken is een tweede. We hopen dat iedereen overtuigd is van het belang hiervan."

voortvarend te handelen. Een afnemer kan gemeenten van extra informatie voorzien of zelf al stappen uit het onderzoek doen. Optimale samenwerking kan een onderzoek soms zelfs voorkomen.

- Soms heeft een afnemer al onderzoek gedaan naar de verblijfplaats van iemand. U kunt daarbij aanhaken, of het kan een reden zijn uw eigen onderzoek tot een minimum te beperken.
- Een gemeente mag niet afwijken van de voorwaarden en termijnen die vastzitten aan de behandeling van een terugmelding.

Circulaire Briefadres

Voor gemeenten: registreren van het briefadres

Voor veel overheidstaken is het belangrijk om te weten waar de burger woont. Neem daarom zo min mogelijk briefadressen in de GBA op en zoveel mogelijk woonadressen. Bijvoorbeeld omdat er mensen zijn die misbruik maken van briefadressen en de adressen gebruiken om een hogere uitkering of

huursubsidie te ontvangen. Maar soms kan het niet anders. Wanneer mag een briefadres wel? En wat zijn dan de voorwaarden? Enkele uitgangspunten:

- Er kan voor een briefadres gekozen worden als een woonadres ontbreekt of als een persoon in bepaalde instellingen verblijft.
- Een burger moet aannemelijk maken waarom hij een briefadres nodig heeft.
- Of u inschrijving op een briefadres toestaat kunt u beoordelen aan de hand van de aangifte van de burger en eventuele extra informatie. U moet hiernaar deugdelijk onderzoek doen. Controleer ook regelmatig of u het briefadres nog steeds kunt toestaan.
- Of een woonadres echt ontbreekt kunt u onder meer controleren door te onderzoeken of een huis te koop of te huur staat.
- Een postbus is geen briefadres. Er moet namelijk zekerheid zijn dat de betrokkene de overheidsstukken ontvangt. Op het adres moet dan ook een persoon bereikbaar zijn. ■

Colofon

De Van GBA tot Z krant gaat over het verbeteren van de kwaliteit van de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA) en is een uitgave van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). De krant verschijnt twee keer per jaar.

Het volgende nummer van de GBA tot Z krant verschijnt in het voorjaar van 2013.

Deze krant is te downloaden op http://www.bprbz.nl/GBA/Kwaliteit_GBA

Twitter

Samen werken aan MEER kwaliteit GBA is ook te volgen op Twitter via @identiteitBZK en #kwaliteitgba.

Teksten en interviews

Leene Communicatie, Gouda

Eindredactie

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Fotografie: Arenda Oomen

Illustratie: Jan Bottelier / JaB Cartoons

Vormgeving

Optima Forma bv, Voorburg

Druk

Opmeer Drukkerij bv, Den Haag

Vragen en opmerkingen

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Agentschap BPR
Postbus 10451
2501 HL Den Haag
Telefoon: 088 900 1000 (lokaal tarief)
E-mail: agentschap@bprbz.nl

December 2012